

ven en Hoogma. Deze feiten mogen niet onvermeld blijven als wél gesteld wordt: 'Wie op Tielmans kompas vaart lijdt geheid schipbreuk' (442): en dat wordt dan gezegd door iemand die al jaren tevergeefs tracht homostudies-activiteiten aan de VU tot ontwikkeling te brengen!

Opmerkingen over het ontbreken van onderzoek naar 'homoseksuele groepsvorming', naar 'spreiding, verdeling en samenstelling van de homoseksuele populatie in Nederland', en naar 'preventie-evaluatie' (346-347) maken maar al te zeer duidelijk dat de Utrechtse publikaties weliswaar in geheel Nederland in de boekhandel verkrijgbaar zijn, maar niet in 'Amsterdam' worden gelezen. En als er dan wat gelezen wordt gebeurt dat zo selectief, dat een zeer vertekend beeld ontstaat. Wie mijn dissertatie gelezen heeft, weet dat het geen 'zuiverste voorbeeld van aanpassingsstrategie' is (339) omdat ik een duidelijk onderscheid tussen assimilatie en integratie maak. De door mij beschreven succesvol gebleken sleutelfigurenstrategie van het COC is niet het stimuleren van 'afhankelijkheid van publieke vaders en moeders' (341) maar het door effectieve contacten bevorderen van structurele kaders waarbinnen de emancipatiebeweging zich kan ontplooiën. Hekma mag dan bij geruchte ooit eens iets uit mijn tientallen lezingen opgevangen hebben (368), maar uit mijn dissertatie blijkt nergens dat ik homoseksualiteit als een 'klinische entiteit' zou opvatten. Het tegendeel is dan ook het geval. Maar niet alleen roddel en achterklap zijn tot de SG-kolommen doorgedrongen, ook regelrechte kwaadsprekerij (442) als zou de voorzitter van het Humanistisch Verbond niet eens het verschil weten tussen vroegere en hedendaagse vormen van humanisme en als zou mijn dissertatie vol staan met fouten. De enkele kleine foutjes waarop ik na het verschijnen van de eerste druk ben gewezen, zijn in de tweede druk verbeterd.

Wie in bijna vier jaar niet eens de moeite heeft genomen om mij op enkele eventuele onvolkomenheden te wijzen en nu alleen maar kreten slaakt zonder ze te staven, kan zelfs niet meer door de afdeling Verlichting van de Bijenkorf (442) aan een helder zicht op de feiten geholpen worden.

Reactie

Peter Geschiere en Gert Hekma

Een buitenstaander kan zich verbazen dat het nog jonge wereldje van Nederlandse homostudies nu al geteisterd wordt door zulke hevige twisten als tussen 'Utrecht' en 'Amsterdam'. Het is te hopen dat dergelijke twisten ook op dit terrein een stimulans voor verdere creativiteit zullen blijken; vergelijkingen van het aantal gepubliceerde pagina's of van de beschikbare financiële middelen lijken niet direct een bijdrage daartoe.

Tielmans reactie spreekt ons inziens voor zichzelf, in alle opzichten. Hoogstens is het misschien nuttig zijn kritiek wat te ontrafelen. Doordat hij passages uit zeer verschillende verbanden door elkaar klutst, ontstaat het beeld van één grote samenzwering tegen zijn werk. Dat lijkt toch wel wat overdreven. Zijn commentaar wordt misschien duidelijker als we in het oog houden dat het om drie verschillende kwesties gaat. Hekma probeerde op p. 368 van het themanummer, in een noot, met behulp van een aantal citaten aan te tonen dat Tielman aarzelt tussen een visie op homoseksualiteit als 'aangeleerd' of 'aangeboren' ('klinisch' in Hekma's termen). In de volgende alinea's richt Tielman zich tegen Duyves' overzicht van twintig jaar Nederlandse homostudies, waarin 'Utrecht' onrecht zou worden

gedaan. In ons 'Marginaal' hebben wij al opgemerkt dat deze bijdrage controversieel was maar daardoor des te meer belangstelling kon wekken. Het leek ons interessant het themanummer te beginnen met een inleidend artikel dat midden in de discussie stond; uiteindelijk was het niet de bedoeling een voorlichtende folder over homostudies op de markt te brengen. Bovendien kreeg Tielman in zijn artikel de mogelijkheid om zijn visie op de Utrechtse homostudies te geven. De latere opmerkingen uit Tielmans reactie hebben vooral betrekking op een boekbespreking van zijn proefschrift. Ook deze bespreking is controversieel maar ons inziens zeker acceptabel omdat de recensent wel degelijk zijn kritiek onderbouwt. De mate van iemands succes bij het opzetten van een afdeling homostudies lijkt overigens niet van direct belang voor zijn kwaliteiten als recensent.

Het is te hopen dat de felle debatten binnen homostudies—ook in internationaal verband—zullen uitmonden in duidelijker bijdragen tot de sociologisering van de studie van seksualiteit in het algemeen.